

Naj-posle vidja pobedata.

Pobedata, vsyshtnost, beshe otnachalo samo edin chovek na zapenen bjat kon, chiito slabini bjaha okyrvaveni ot shporite. Tozi chovek razigravashe konja po ulicata, taka che pod kopitata mu izkachaha iskri. Chovekyt streljashe vyv vyzduha s ruski avtomat s krygyl pylnitel, oprjan v ramoto, a konjat se dvizheshe njakak si koso, kato se blyskashe v ogradite, sjakash gradyt mu beshe prekaleno tesen; hlyzgashe se po glatkite vlazhni granitni paveta, dokato go razigravashe ezdachyt mu, po kogoto potrakvaha edna o druga zakacheni granati, binokyl, kozhena sumka i pistolet...

Nad pokrivite svistjaha kurshumi "dum-dum" i raketi. Horata tichaha po ulicite i se celuvaha.

- Daj da grymna vednyzh! Daj da grymna vednyzh! - tichashe Herceg podir edin vojn timer s shinel i go dyrpashe za polite. Vojnikyt streljashe ticheshkom. Sprja za mig i za da se otyrve mu dade shmajzera si.

Taka za prv pyt streljashe po zvezdite.

Sled tova vidja v edna porta kak njakakyv chovek s trepereshti prysti priprjano zashiva chervena zvezda ot sukno na filcovata si shapka "borsalino".

Vidja i edin mladezh, kojto tichashe, hvanal se s dve ryce za stomaha.

- Njakoj me uluchi... - prostena sys stisnati zybi na Herceg, kojto go gledashe v nedoumenie. - Njakoj me uceli, oo, majchice!

Padna na trotoara, kato uchudeno gledashe momcheto, sjakash i sam ne vjarvashe, che smyrтта e tolkova prosta i vyzmozhna, no Herceg izticha natatyk, kym Ipotekarnata banka na glavnata ulica, kydeto тази vecher bjaha bezplatni tramvaite.

Vozi se osem obikolki prez grada, kato gledashe otvisoko zadrystenite ulici, naroda, kojto se veseli i tancuva.

Vidja kak iznasjat myrtvite i ranenite ot razkysanoto kozarashko horo, v chijto kryg do predi malko bjaha skachali momyk i devojka. Govoreha, che ot kolana na mladezha se otkachila bomba "kraguevka", dokato igraael, i che eksplodirala; umrjal taka - kaktto igraael. Govoreha: "Krasiva smyrt!" - i prodylzhavaha da tancuvat.

V tramvaja se kachvaha zadyhani tancjori na vienskija vals "Vino, pesen i zheni", kojto ehteshe iz ozvuchenija grad. Devojkite noseha koprineni chorapi s cheren ryb na praseca. Imaha hubavi kraka. Vryshata se v nachaloto na ulicata, gore pri Golemija park, za da zapochnat nov kryg ot valsa.

Vidja kak edin mlad vojnuk lezhi na trotoara i kak tikat njakakyv kljuch v stisnatija mu jumruk. Govoreha, che go e hvanala "nervnata" bolest. Mjatashe se i vikashe v trans:

- Vryzka, vryzka, drugarju, dryzh vryzkata...

Na drugija den zapochna uchilishte. Tova veche ne beshe nikakyv manastir "Sv. Avgustin", a istinsko narodno uchilishte.

Prez goljamoto mezhduchasie decata blyskaha s chanti po glavata edno momche, chijto bashta bil predatel. To krieshe glavata si s ryce i mylcheshe. Po lunichavoto mu, izcapano s prah lice, techaha sylzi, no to ne hlencheshe - ne kazvashe nito duma. Samo pokrivashhe glavata si s ryce, dokato otekvaha typite drynchashti udari na uchenicheskite chanti. Tyrpeshe zaradi bashta si. Herceg chesto vizhda kak neshtastnoto mu kljoshtavo tjalo se gyrchi v ygyla na mrysnata klasna staja i kak belite mu trichetvyrti chorapi, koito mu e obula negovata majka za pyrvija den na novoto uchilishte, stavat sivi i mazni razvlecheni parcali.

Decata po tova vreme bjaha zhestoki pochti kolkoto i vyzrastnite.

Prez svobodnoto si vreme razglojavaha nemski rychni granati s dyrveni dryzhki, za da izmyknat ot tjah cennite dylgi zhylyti pryhici barut. Kogato se zapali edna takava pryhica, svisti po zemjata, kato ostavja sled sebe si sleda ot cheren dim. Zatova mnogo Hercegovi vrystnici dnes njamat vsichki prysti na rycete si.

V edna izostavena vila na Obala (Brega), ot kojato bjaha izbjagali prokletite burzhoa, decata svireha na bjalo piano s izcapani klavishi. V kyshtata vse oshte se chuvstvashe neotdavnashnoto prisystvie na krasivite dyshteri na burzhoata, koito bjaha zaminali s nemskite si ljubovnici. Herceg nikoga dotogava ne beshe vizhdal bjalo piano i tyrpelivo chakashe da mu dojde redyt da posviri malko. Mozheshe s dva prysta da izpylni melodijata:

"Gord sym, che sym partizanian,
a ne vseki e takyv!..."

Nemski plennici v zeleni dripi razchistvaha razvalinite. Herceg otivashe s drugite momcheta da sedi po zidovete i da gi gleda. Vednyzh edin izvadi fotografija ot dzhoba si i mu ja pokaza, kato privetlivo se usmihvashe. Na snimkata se vizhdashe njakakyv negov vrystnik, syshtinski Herceg! Stana mu zhal za tozi plennik, no se sramuvashe da go pokazhe i zatova se izplju v negovata posoka i sleze ot zida. Vojnikyt pribra snimkata v dzhoba na rubashkata i prodylzhi da kopae.

Na pyrvija otrjaden sbor uchitalkata popita koj e sirak ot vojnata. Vdignaha se desetina ryce, no se okaza, che samo Herceg N. Niko njama nito bashta, nito majka i zatova go izbraha za pionerski komisar.